

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **RNDr. L. Z.**, zastúpeného advokátom *JUDr. P. H.*, proti žalovanému: **Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T.**, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 30 S 43/2007-61 zo dňa 30. októbra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu zo dňa 4. decembra 2007 proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 30 S 43/2007-61 zo dňa 30. októbra 2007 **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením č.k. 30 S 43/2007-61 zo dňa 30. októbra 2007 zastavil konanie podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch) v znení účinnom do 30. júna 2007 v spojení s § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2007 pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu v sume 2000 Sk podľa položky 10 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov.

Žalobca v lehote na podanie odvolania súdny poplatok za podanú žalobu zo dňa 25. júna 2007 v sume 2000 Sk zaplatil (výzvu spolu s nalepenými kolkovými známkami v hodnote 2000 Sk žalobca osobne podal na Krajský súd v Nitre dňa 7. decembra 2007; č.l. 65).

Právny zástupca žalobcu však v lehote na podanie odvolania podal proti spomínanému uzneseniu krajského súdu odvolanie, v ktorom žiadal jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie (odvolanie bolo podané na poštovú prepravu dňa 6. decembra 2007 a krajskému súdu bolo doručené dňa 10. decembra 2007; č.l. 66-70). Dôvodil tým, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom. Žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch. Súd o tejto žiadosti

nerozhodol a poslal žalobcovi tlačivo – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Právny zástupca žalobcu na tento prípis súdu reagoval podaním doručeným súdu prvého stupňa 26.septembra 2007, v ktorom uviedol, že žiada o oslobodenie od súdneho poplatku z titulu, ktorý znie: „Od poplatku sú oslobodení: navrhovateľ v konaní o náhradu škody z pracovného úradu a choroby z povolania, v konaní o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a pri uplatnení nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru.“ Poukázal pritom na extenzívny výklad ustanovenia § 4 ods. 1 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch tak ako to vyplýva zo stanoviska správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Snj 3/98. Vzhľadom na tieto skutočnosti je napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa arbitrárne a neodôvodnené.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je potrebné odmietnuť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu (§ 214 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku).

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca faxom dňa 26. júna 2007 doručil Krajskému súdu v Nitre žalobu o preskúmanie rozhodnutí žalovaného č. A/2006/20585 č.z. A/2007/036168 zo dňa 23.apríla 2007 a č. A/2006/20585 č.z. A/2007/013430 zo dňa 6.februára 2007 (o opätovnom zaradení do činnnej štátnej služby), rozhodnutí č. A/2006/20585 č.z. A/2007/036168 zo dňa 23.apríla 2007 a č. A/2006/20585 č.z. A/2007/013473 bez dátumu (o skončení štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním).

Podaním zo dňa 6.septembra 2007 žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch. Dôvodom žiadosti bola skutočnosť, že žalobca sa v konaní domáha zrušenia rozhodnutí žalovaného – zamestnávateľa, ktoré predchádzali rozhodnutiu žalovaného o rozviazaní štátnozamestnaneckého pracovného pomeru so žalobcom, a ktorých zrušením si žalobca uplatňuje nároky z neplatného rozviazania pracovného pomeru.

Následne Krajský súd v Nitre zisťoval u žalobcu dôvody na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov (formulár – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch), ktoré mal žalobca súdu oznámiť v lehote 10 dní; žalobca výzvu prevzal dňa 17.septembra 2007 a jeho právny zástupca takisto dňa 17.septembra 2007. Na výzvu žalobca reagoval prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 21.septembra 2007, v ktorom súdu oznámil, že potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch považuje za bezpredmetné a žiada súd, aby rozhodol o oslobodení od vymeraného súdneho poplatku vo výške 2000 Sk. Zopakoval, že žiada o oslobodenie od súdneho poplatku podľa ustanovenia

§ 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch, a to v konaní o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a pri uplatnení nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru.

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. V napadnutom uznesení sa vysporiadal aj so žiadosťou žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. d) zákona o súdnych poplatkoch, na ktorý sa žalobca odvoláva, sa vzťahuje na všetky veci týkajúce sa nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru a pri uplatnení nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru podľa Zákonníka práce. Toto oslobodenie má charakter osobného oslobodenia a súd o ňom nerozhoduje, pretože je stanovené zákonom. V predmetnej právnej veci sa však žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného na základe žaloby podanej podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo). Konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je možné stotožňovať s konaním o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a ani s konaním o uplatňovaní nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru. Predmetom konania začatého na základe žaloby podanej žalobcom je výlučne preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Na takéto konanie sa nevzťahuje osobné oslobodenie podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d) zákona o súdnych poplatkoch. Súd rozhoduje o oslobodení od súdnych poplatkov len podľa ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Na základe toho dospel súd prvého stupňa k záveru, že žalobcovi vznikla poplatková povinnosť podaním žaloby na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu podľa položky 10 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov v sume 2000 Sk. Keďže žalobca súdny poplatok so žalobou nezaplatil, súd prvého stupňa ho vyzval výzvou na zaplatenie súdneho poplatku (právny zástupca žalobcu výzvu prevzal 3.septembra 2007), v ktorej bol poučený o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. Žalobca súdny poplatok nezaplatil ani na základe výzvy, súc poučený o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku, preto prvostupňový súd konanie zastavil. Právny zástupca žalobcu aj žalovaný prevzali napadnuté uznesenie o zastavení konania dňa 22.novembra 2007.

Žalobca súdny poplatok za podanú žalobu v sume 2000 Sk zaplatil v lehote pre podanie odvolania (výzva spolu s kolkovými známami v hodnote 2000 Sk sa nachádza na č.l. 65 súdneho spisu). Doklad o zaplatení súdneho poplatku žalobca doručil krajskému súdu osobne dňa 7.decembra 2007.

Následkom zaplatenia súdneho poplatku v lehote pre podanie odvolania je zrušenie rozhodnutia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a pokračovanie v konaní (§ 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.júna 2007 v spojení s § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1.júla 2007). V takejto situácii zákon súdu neumožňuje rozhodnúť inak, ako rozhodnutie zrušiť a pokračovať v konaní. Z tohto dôvodu je odvolanie žalobcu,

podané prostredníctvom jeho právneho zástupcu, proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nedôvodné.

K námietke žalobcu, že mal byť oslobodený od súdneho poplatku na základe ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch odvolací súd uvádza, že v predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného vydaného podľa zákona o štátnej službe (zaradenie žalobcu do činnej štátnej služby, skončenie štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu odvolaním). Naproti tomu, v ustanovení § 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch je od poplatku oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody z pracovného úrazu a choroby z povolania, v konaní o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a pri uplatnení nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru – ide o občianskoprávne konanie, kde aplikovaným hmotnoprávnym predpisom bude Zákonník práce; nejde o konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo).

Charakter pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru nemožno stotožňovať. Predmetom zákona č. 312/2001 Z.z. štátnej služby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o štátnej službe) je upraviť právne vzťahy pri vykonávaní štátnej služby. Obsahom vykonávania štátnej služby sú práva a povinnosti štátu a štátneho zamestnanca vyplývajúce z vykonávania štátnej služby alebo súvisiace s vykonávaním štátnej služby (§ 1 ods. 1). Štátna služba na účely citovaného zákona je plnením úloh štátnej správy alebo vykonávaním štátnych záležitostí v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, ktoré štátny zamestnanec vykonáva v služobnom úrade v príslušnom odbore štátnej služby, ak plnenie jeho úloh zahŕňa riadenie, rozhodovanie, kontrolu, odbornú prípravu rozhodnutí, odbornú prípravu návrhov zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane odborných činností súvisiacich s ich prerokúvaním a schvaľovaním alebo odbornú prípravu podkladov na vykonávanie štátnych záležitostí (§ 2 ods. 2). Vykonávaním štátnych záležitostí podľa odseku 2 na účely tohto zákona je činnosť, ktorá nie je plnením úloh štátnej správy, ale ktorá je vykonávaná výlučne v štátnom záujme v súvislosti s plnením úloh štátnej správy (§ 2 ods. 4 prvá veta). Štátna služba podľa odseku 2 sa vykonáva v štátno-zamestnaneckom pomere (§ 2 ods. 5). Zákon o štátnej službe striktno vymedzil subsidiárne použitie Zákonníka práce na oblasť štátnej služby v ustanoveniach § 1 ods. 3 tak, že na právne vzťahy štátnych zamestnancov pri vykonávaní štátnej služby sa Zákonník práce vzťahuje len vtedy, ak to výslovne ustanovuje zákon o štátnej službe.

Následne na to zákon o štátnej službe v ustanovení § 149 taxatívne uvádza ustanovenia Zákonníka práce, ktoré sa použijú na oblasť štátnej služby: § 13, § 35, § 39 ods. 1, § 41, § 64, § 75, § 85 až 95, § 96 ods. 1, 2, 4, 6 a 7, § 97 až 117, § 129 až 132, § 136 až 141, § 142 až 150, § 160 až 170, § 177 až 185, § 187 až 198, § 217 až 222, § 230, § 232 ods. 1, 3 a 4, § 233 až 236 a § 240 ods. 1 až 7 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Žiadne iné ustanovenia zákonníka práce sa na oblasť štátnej služby nepoužijú.

Pracovný pomer, ako ho predpokladá ustanovenie § 4 ods. 2 písm. d) zákona o súdnych poplatkoch, je charakterizovaný Zákonníkom práce ako konkrétny individuálny pracovnoprávny vzťah v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby a kolektívny pracovnoprávny vzťah (§ 1 ods. 1). Za závislú prácu, ktorá je vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, sa považuje výlučne osobný výkon práce zamestnanca pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, za mzdu alebo odmenu, v pracovnom čase, na náklady zamestnávateľa, jeho výrobnými prostriedkami a na zodpovednosť zamestnávateľa a ide o výkon práce, ktorá pozostáva prevažne z opakovania určených činností (§ 1 ods. 2). Závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu (§ 1 ods. 3 prvá veta). Zákonník práce v ustanovení § 2 ods. 1 vymedzuje svoju subsidiárnu pôsobnosť vo vzťahu k štátnej službe nasledovne: „na právne vzťahy pri výkone štátnej služby sa vzťahuje tento zákon, len ak to ustanovuje osobitný predpis,“ t.j. zákon o štátnej službe v ustanovení § 149.

Neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou a nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru sú upravené v Zákonníku práce v ustanoveniach § 77 – § 80. Tieto ustanovenia sa však na oblasť štátnej služby nevzťahujú (porovnajte s § 149 zákona o štátnej službe). Nie je preto možné z takto koncipovaného zákonného ustanovenia odvodiť identickosť medzi skončením pracovného pomeru podľa Zákonníka práce a skončením štátnozamestnaneckého pomeru podľa zákona o štátnej službe. Z tohto záveru vyplýva aj negatívna aplikácia ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d) zákona o súdnych poplatkoch na predmetnú právnu vec; preto žalobcovi vznikla poplatková povinnosť na základe zákona o súdnych poplatkoch (porovnajte § 1, § 5 zákona o súdnych poplatkoch, položka 10 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu o súdnych poplatkoch). Z týchto dôvodov boli námietky žalobcu týkajúce sa jeho oslobodenia od súdnych poplatkov, tak ako ich uvádzal v odvolaní, bezpredmetné. Navyše, ide o zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov vyjadrené v ustanovení § 4 zákona o súdnych poplatkoch, o ktorých súd nerozhoduje, nastávajú priamo zo zákona.

K odmietnutiu odvolania odvolací súd okrem už spomenutých skutočností viedlo aj ustanovenie § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2007 v spojení s § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2007, podľa ktorého príslušný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. Zákon teda v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku v lehote pre podanie odvolania nespája žiadnu inú skutočnosť, len zrušenie uznesenia o zastavení konania a pokračovanie v konaní. V tomto prípade ide o formálne rozhodnutie súdu o zrušení takého uznesenia, ktoré už nastalo zo zákona. Preto odvolací súd postupoval podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku a odvolanie podané žalobcom, prostredníctvom jeho právneho

zástupcu, odmietol, pretože rozhodnutie napadnuté odvolaním zaniklo inak (na základe ustanovenia § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.júna 2007 v spojení s § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1.júla 2007). Rozhodol tak aj v súlade so zásadou hospodárnosti konania.

Žalobcovu argumentáciu stanoviskom správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Snj 3/98 odvolací súd neakceptoval, pretože sa týka odlišnej právnej veci – výkladu ustanovenia § 4 ods. 1 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch (od 1.januára 2006 ide o ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c/, a to v zmysle zákona č. 621/2005 Z.z.). V predmetnej právnej veci žalobca namietal neoslobodenie od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/ zákona o súdnych poplatkoch.

Krajský súd v Nitre následne napadnuté uznesenie č.k. 30 S 43/2007-61 zo dňa 30.októbra 2007 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu zruší podľa ustanovenia § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.júna 2007 v spojení s § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1.júla 2007, a bude v konaní ďalej pokračovať.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ (analogicky) Občianskeho súdneho poriadku a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 3. septembra 2008

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová